СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIX. Ч. 10. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 13-го СІЧНЯ 1951. No. 10. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 13, 1951. VOL. LIX.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ОБОРОННА ПРОГРАМА МАЄ ПЕРШЕНСТВО — ТРУМАН

Вашингтон, 11 січня. — На пресовій конференції президент Труман, покликаючися на промову Про Стан Унії, заявив, що його адміністрація не має наміру залишати несповненими точки й засади Демократичної програми, одначе „ми розуміємо, що у такому виїмковому часі, як теперішній, першоклясні речі мусять прийти на денний порядок наперед і наша оборонна праця мусить мати першенство... В найближчих місяцях уряд мусить признати право першенство таким справам, які є пильними — такими напр. є: військові справи, атомова енергія і розвиток електричної сили. Треба теж завести сувору економію в необоронних діяннях. Багато речей, якими ми звичайно займаємося, мусять бути обмежені або й відложені... Тому Конґрес мусить постійно брати до уваги такі справи, які остаточно потрібні для добра країни і повинен займатися такими законопроєктами так швидко, як тільки обставини дозволяють" міркував Труман.

Небезпека від вигід; потреба боротьби проти аморального ворога.

У промові, виголошеній на перекусці для свіжих членів Конґресу, президент візвав конґресменів і демократичних урядовців, щоб вони вище цінили честь і справедливість ніж вигідне й легке життя в часі, коли вільний світ мобілізується проти аморального ворога. Пригадавши на приклади з минулої історії, коли то християнський світ мобілізувався для оборони перед ворогами християнства. Труман сказав: „Ми, разом з людьми, які вірять у моральні засади, оперті на Проповіди на Горі... стоїмо ввіч-на-віч з людьми, які не вірять у моральний код, а які голосять заяви тільки на те, щоб їх поламати. Вони є — не можу сказати неморальні, бо це слово в нашій мові має виразне значення (нечесні — ред.) але вони є аморальні (без моральних засад — ред.). Вони вірять у матеріяльні справи- а не, в духові. Наша країна і вільні країни Европи й Азії мусять об'єднатися у змаганні, поставити моральність понад матеріяльні вартости. Я хочу бачити мир у світі. Одначе я не бажаю мира за всяку ціну. Я хочу миру з свободою й справедливістю" — твердив президент Труман.

СНАЙДЕР ЗАПОВІДАЄ НЕЗВИЧАЙНУ ПІДВИШКУ ПОДАТКІВ

Вашинґтон. — Джан В. Снайдер, секретар скарбу, заповів, що президент Труман зголосить у Конґресі законопроєкт для підвишки податків до такої висоти, щоб уряд міг покривати видатки підчас свого діяння. Снайдер не згадав цифр, одначе кожний розуміє, що це буде найвища підвишка податків в цілій історії Америки. Знавці передбачують, що загальна сума підвишки дійде до 15-20 біліонів, щоб збалансувати бюджет, який буде пред'явлений у понеділок. Найбільша одноразова підвишка податків була ухвалена в 1942 р. на сім біліонів річно. Оба законопроєкти з 1950 р. піднесли податок на 7.7 біліонів.

ПОНАД 7,000 ВБИТИХ І ТІЛЬКИ Ж ПРОПАВШИХ НА ЛІСТІ ВТРАТ

Вашингтон. — Поправлений список жертв війни, оприлюднений 10 січня, виявляє, що загальні втрати в вояках ЗДА у війні в Кореї досягнули цифри 42,713. У списку нараховано 6,247 убитих, 29,306 ранених, 7,160 пропавших. До убитих зараховано тільки таких, що про них повідомлено найближчу родину, одначе загальне число їх виносить 7,023

МОБІЛІЗАЦІЯ ЛЮДСЬКОЇ СИЛИ БУДЕ ПРОГОЛОШЕНА НЕЗАБАРОМ

Вашинґтон. — Анна Розенберґ, асистентка секретаря оборони, сказала перед сенатською підкомісією поготівля, що президент Труман оприлюднить за кілька днів засади мобілізації людської сили. Після переслухання вона виявила, що засади для частинної мобілізації військових і промислових ресурсів є в підготові від довшого часу. В. Стюарт Саймінґтон, предсідник Краєвої Ради Безпеченства Ресурсів, випитував наперед про погляди інтересованих осіб над способами мобілізації ресурсів. Після того були узгіднені різні погляди й засади і складено правила, які передано до одобрення до Білого Дому. Президент одобрив їх і тепер відбувається тільки остаточна редакція правил. Нова мобілізаційна політика не буде обіймати всіх подробиць, бо їх випрацювання буде передане поодиноким агенціям, які підлягають Краєвій Раді Безпеченства Ресурсів, сказала пані Розенберґ.

НА ВИПРОБОВАННЯ АТОМОВОЇ ЗБРОЇ ПРИЗНАЧЕНО 5,000 КВАДРАТОВИХ МИЛЬ

Вашинґтон. — Комісія Атомової Енерґії виявила плян для випробовання атомової зброї на спеціяльно охоронюваній території в стейті Невада. Ці досвіди будуть першими пробами у ядровім детонованні в Злучених Державах після вибуху першої атомової бомби в стейті Ню Миксик в 1945 р. Комісія каже, що президент дав їй право вживати смугу з 5,000 квадратових миль на скидання бомб і на гарматні стріли в заповіднику повітряних сил коло Лас Веґас, Невада. Для забезпеки перед нещасливими випадками комісія поробила такі зарядження: У промені тридцяти миль не сміє бути цивільних осіб; вишколені вояки в базі повітряних сил подбають, щоб не було вибуху або радієвого промінювання. Для цієї цілі будуть настановлені патрулі в цілій околиці підчас проб з новою атомовою зброєю. Комісія не вияснила, що значать слова „досвідні ядрові детонації", одначе впевнила, що це не будуть досвіди з водневою тільки з атомовою бомбою і що ці досвіди заощадять цілі тижні часу для видосконалювання нових родів зброї.

В АМЕРИЦІ

● **Українці з Бостону беруть участь у балі „Марді Гра з 1951 р.",** улаштованім Міжнароднім Інститутом на закінчення карнавалу 1-го лютого в готелю Статлер. Головою української секції є Ст. Берегулька, директор програми Г. Тишовницький

● **Поетичні в'язні** хотіли втечи з тюрми в Ореґон, у стейті Ілл. Їх було трьох. Вони написали поему на прощання тюремного начальника, одначе не стало їм часу на втечу.

● **Підвищили ціну молока в Дітройті** на два з половиною цента в однім місяці. Кварта в продажу коштує тепер 21½ цента.

● **Колумбійський університет у Ню Йорку** пересилає ген. Двайтові Д. Айзенгаверові до Европи його бюрко, якого він уживав як президент цієї школи. Це має бути символ його духового об'єднання з університетом.

● **„Під протестом" заплатили податок** совєтські дипломати за дім в Глен Ков, який вони закупили на власність Совєтів. Вони покликаються на дипломатичну недоторканість, як на підставу до звільнення дому від податків.

Совєти відкидають піддержувані Америкою нові пропозиції перемир'я

Лейк Соксес, 12 січня. Совєтський Союз заявив, що він не піддержуватиме нових пропозицій перемиря в Кореї і опісля заходів для відновлення миру та об'єднання цілої країни, що їх вчора видвигнула в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї О.Н. окрема комісія та які одну годину після того формально піддержав уряд Злучених Держав. Новопредложена програма передбачує ступневе замирення на Далекому Сході, починаючи від завішення зброї в Кореї, після чого „відповідними етапами" мали б бути відкликані з Кореї всі чужоземні війська, а комуністичний Китай мав би взяти участь в нарадах в справі Формози та інших далекосхідних проблем. Злучені Держави, як згадано, піддержали ці пропозиції одну годину після їх проголошення. Совєтський Союз, натомість, висловився критично про ці пропозиції, вважаючи їх „свідомо неясними" з „нотками ультиматум" і заявив, що він їх тому не буде піддержувати. В дипломатичних колах, включно з численними представництвами в О. Н. — були заскочені швидкою американською піддержкою цих пропозицій, головно як йдеться про згоду на участь комуністичного Китаю в дебатах в справі Формози. Речник державного департаменту виразно ствердив, що це не означає будь-якої зміни в дотеперішній американській політиці, а проблема розмов в справі Формози досі в такій формі не видвигалася. Совєтський представник в О. Н., А. Малік, в своїй критиці нових пропозицій виходив зі заложення, що це Америка є „аґресором" в Кореї. Новий плян видвигає таких п'ять пропозицій: 1. Негайне припинення воєнних дій в Кореї; 2. Поробити негайні заходи для привернення і встановлення миру в Кореї; 3. Дозволити на виконання резолюції О. Н. щодо об'єднання і суверенности Кореї та встановлення вільного демократичного уряду для цілої країни. Всі чужоземні війська повинні бути відкликані відповідними стадіями; 4. Повинна бути встановлена відповідна тимчасова адміністрація країни, для виконання попередніх постанов; 5. Негайно після договорення про завішення зброї повинна відбутися конференція з обов'язковою участю Америки, Британії, Совєтів і червоного Китаю, на якій були б обговорені і полагоджені згідно з чартером О. Н. всі далеко-східні справи, — включно з Формозою. Совєтський представник поставився критично до чотирьох перших пунктів, не забираючи становища до останнього. Загально вважається, що нові пропозиції будуть прийняті величезною більшістю членів Об'єднаних Націй.

АЙЗЕНГАВЕР ХАРАКТЕРИЗУЄ ЦІЛІ ЗАХОДУ

Гаага, Голандія, 12. січня. — Двайт Айзенгавер, начальний командант західних сил, під час своїх відвідин в Голандії та після розмов з голандським урядом, зложив інтересну заяву, яка характеризує цілі теперішньої оборонної підготовки західних демократій. Ген. Айзенгавер твердив: „Вільні нації намагаються зорганізуватися для збереження миру з метою забезпечити своїм народам право жити в довір'ю і спокою, — продукувати для добра кожного громадянина, творити з метою, щоби життєва стопа всіх в кожній нації поліпшувалась. Кожний з нас може добитися великих соціяльних і політичних здобутків, але їх можна досягнути тільки в атмосфері безпеки". Цю останню фразу вважається важливою ноткою в теперішній політиці вільного світу.

КАММОНВЕЛТ ПІДДЕРЖУЄ ПРОПОЗИЦІЇ ПЕРЕМИР'Я

Лондон, 12. січня. — Прем'єри країн британської спільноти народів, що тепер власне відбувають тут свою конференцію, однодушно піддержали видвигнені в Об'єднаних Націях нові пропозиції для перемир'я в Кореї та для замирення Далекого Сходу. Стверджується, що тепер це все залежить ще тільки від комуно-китайського уряду та від його згоди припинити воєнні дії в Кореї, бо Злучені Держави не підуть на жадні переговори, як довго в Кореї стрілятиметься. Проте, тут, як і в Об'єднаних Націях здають собі справу, що Пейпінґ і в цьому випадку поступить тільки так, як цього схоче Москва, представник якої вже висловив свої критичні думки. Вважається, що нові пропозиції, без огляду на те, чи їх червоний табор прийме чи ні, матимуть переломове значення в корейському конфлікті, бо теж на випадок їх відкинення комуністами — демократії зроблять відповідний практичний висновок в своєму дальшому діянні.

ПРЕЗИДЕНТ ІМЕНУВАВ ДОЛЕСА ГОЛОВОЮ КОМІСІЇ ДЛЯ ДОГОВОРУ З ЯПОНІЄЮ

Вашингтон, 12 січня. — Президент Труман іменував вчора Джана Фостера Долеса, головного республіканського дорадника державного департаменту, головою комісії, яка складатиметься з політичних і військових представників та яка має негайно виїхати до Токіо, щоб з ген. МекАртуром і японськими представниками почати наради в справі мирового договору з Японією. Долес, з особистою рангою амбасадора, мав би виїхати до Токіо вже впродовж найближчих 10 днів. Наради в Токіо, що матимуть характер „вступних", потриваючть два або три тижні. Стверджується, що Злучені Держави рішені дати Японії мировий договір, без огляду на становище Совєтського Союзу, отже з ним, або без нього.

ТРУМАН ОБСТОЮЄ ПРАВО ПРЕЗИДЕНТА ВИСИЛАТИ ВІЙСЬКА ЗАКОРДОН

Вашингтон, 11 січня. — Президент Труман заявив, що він має незаперечне конституційне право висилати війська Злучених Держав в кожну околицю світу і буде теж готовий висилати деякі військові частини для аліянтської европейської армії, якщо тільки генерал Двайт Д. Айзенгавер викаже, що це потрібне. У такий спосіб през. Труман дав відповідь сен. Робертові А. Тефтові й іншим критикам, які оспорювали його право і домагалися, щоб президент постарався за дозвіл Конґресу, заки вишле кудись війська на підставі зобов'язань Північно Атлантійського Пакту. Цю справу обговорив Труман на своїй пресовій конференції. Він заявив, що не буде питатися Конґресу при виповнюванні зобов'язань з договору, за те засягне поради членів сенатської комісії закордонних справ і комісії збройних сил, заки це зробить. Це сказав президент у відповіді на запит про резолюцію, яку зголосив в палаті репрезентантів конґресмен Фредерік Р. Кудерт, республіканець з Ню Йорку, щоб відмовити дальших фондів, якщо президент забажав би висилати дальше війська до Кореї. Коли зайде потреба, то президент відкличеться до цілої країни, сказав Труман.

КОННАЛІ ОСПОРЮЄ ЗАСАДИ ТЕФТА В ЗАКОРДОННІЙ ПОЛІТИЦІ

Вашингтон. — При відкритті конґресової дебати над закордонною політикою уряду, голова сенатської комісії закордонних справ, сенатор Там Конналлі назвав пред'явлення сенатора Роберта А. Тефта „запорукою для торгу" над допомогою длу Европи, опертою на самій повітряній силі. Конналлі закинув Тефтові, що він відновляє філософію „сили при допомозі слабости". Два інші республіканські сенатори, а саме Генрі Кабот Ладж з Массачусетс і Вилійем Ф. Новленд з Каліфорнії, ствердили ясно, що вони не підуть слідами Тефта і не будуть заперечувати зобов'язань висилати в Европу американське військо. Новленд домагався тільки якоїсь пропорції в організації американських і европейських дивізій. Конналлі закинув Тефтові, що він вдарив по голові багато европейців і дав підтримку совєтській аґітації, наче б то Америка була роздвоєна. Конналлі запевнив Европу, що американський нарід стане в цілості в обороні волі.

КОМУНІСТ ПІД АРЕШТОМ ЗА РОЗКИДАННЯ ЛЕТЮЧОК

Елизабет, Н. Дж. — Секретар стейтової Комуністичної партії, Чарлз Нуссер, замешкалий в Нюарку, попав під арешт під замітом трьох проступків. Суддя зажадав за кожне обвинувачення по $10,000 запоруки, разом $30,000, щоб випустити арештованого на волю. Обвинувачення винесла слідча суддейська лава повіту Юніон за розкидання летючок з підривним змістом коло фабрики Сінґера в Елизабеті в дні 7 грудня 1950 р.

ПІДГОТОВКА ДО ВИЗНАННЯ КИТАЮ АҐРЕСОРОМ

Вашинґтон. — Під теперішню пору уряд Злучених Держав зайнятий ствердженням, яке становище займають поодинокі держави до аґресії комуністичного Китаю, тобто, чи хочуть наталврувати його як аґресора. Ці допити відбуваються потайки, одначе вони колись будуть оприлюднені. Тоді американський нарід буде знати, як судити різні країни з їхньої поведінки у відношенні до Америки в часі важкої кризи. Становище держав може бути підставою у складанні своєї політики на цілі ґенерації в майбутності. На підставі різних інформацій вашинґтонські кореспонденти великих щоденників заключають, що американський уряд від довшого часу порозумівається — посередньо або безпосередньо — з комуністичними владами і прийшов до висновку, що комуністичний китайський уряд не є щирий у проголошуванні своїх цілей. Тому, якщо б поступитися тепер перед китайською аґресією, можна дати комуністам заохоту до дальших наїздів та домагань.

● **Перша жінка рабіном** — це пані Вилійем Акерман в Мерідіян, у стейті Міссісіпі при жидівській реформованій синагозі Бет Ізраель. Вона прийняла це становище по смерти свого чоловіка.

ЧЕРВОНІ НАМАГАЮТЬСЯ ОТОЧИТИ АЛІЯНТІВ В КОРЕЇ

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗАПЕКЛІ БОЇ НА ЦЕНТРАЛЬНОМУ ФРОНТІ. — ВОРОЖІ ВТРАТИ ДОХОДЯТЬ ДО 50%.

Токіо, 12. січня. — Комуно-китайські армії в Кореї почали вчора на центральному секторі фронту обходити праве крило аліянтських ліній, з виразною метою оточити там головну силу аліянтських військ. Після передвчорашних протинаступів американських, французьких і голандських відділів в районі Вонджу, ворог почав обходити цей фронт по лінії Чечон-Чонґджу, около 70 миль на південь від 38-мої паралелі. Аліянтські патрулі повідомили про „велику кількість" ворога на північ від Таніянґ. Це є приблизно той сам шлях, по якому минулого літа йшов ворожий наступ в напрямку на Тайґу. Гористий та в багатьох місцях недоступний терен утруднює дії напасників і оборонців. Бої на фронті продовжуються, але вчора вони вже не мали попередньої сили і були більше — „спорадичними". Стверджується, що ворог підтягає на фронт дальші резерви. Вчора комуністи втратили свого великого природного союзника, як перестали падати дощі і випогоджене небо знову вкрилося сильними з'єднаннями аліянтської боєвої авіяції, що виконала вчора 215 налетів, вбиваючи щонайменше 1,400 ворожих вояків та знищуючи багато воєнного матеріялу. Авіяційна розвідка зі свого боку відшукала вартісні об'єкти для аліянтської артилерії, що почала засипати вогнем концентрацію ворожих військ. Стверджується, що ворожі втрати в поодиноких випадках доходять до 50% наявних сил. Зі західного фронту повідомляється тільки про „обмежені" бої, переважно розвідчих частин. На цьому секторі аліянти „відв'язалися" від ворога та продовжують пляновий відступ на південь. Вчора головна квартира ген. Мек Артура вперше вже не проголсила операційного комунікату, залишаючи це фронтовому командуванню. Аліянтські бомбардувальники виконали вчора цілий ряд налетів на воєнні об'єкти, головно військові транспорти і комунікаційні получення у запіллі.

ГЕРОЇЗМ ЛІКАРІВ НА ФРОНТІ В КОРЕЇ

Корея, 12. січня. — У фронтових повідомленнях з найбільшим признанням стверджується справжній героїзм лікарів, що з найбільшим риском власного життя рятують життя та злагіднюють терпіння поранених вояків в перших фронтових лініях. Не рідко лікарям доводиться відкладати медичний інструмент та заступати його зброєю проти підступного ворога. Героїзм і посвята лікарів та медичного персоналу — зменшують аліянтські втрати, що є порівняльно тільки незначні. Стверджується натомість, що по ворожому боці майже не турбуються долею ранених, як і взагалі не рахуються з людським життям, очевидно як йдеться про сіру воєцьку масу, бо комуністичні вожді волють виголошувати промови і заклики з далека від фронту.

ДИВОГЛЯДИ КОРЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ

Корея, 12. січня. — В корейській війні зустрілось дослівно дві історичні епохи і дві цивілізації, відділені від себе століттями. Комуністичний фронт та його запілля можна б живцем взяти до історичного фільму про похід Джінґіс Хана. — Вчора, для прикладу, аліянтські турбо-літаки, що летять зі швидкістю голосу, атакували ворожу воєнну валку, що підсувалася до фронту такими середньовічними комунікаційними засобами як верблюди, воли і в кращих випадках малі, степові коні. У вчорашньому повідомленні одного авіяційного з'єднання вичисляється ворожі втрати від налету: — 100 вояків, два верблюди, вісім волів і два коні.

БЕРЛІН ПЕРЕМІНЕНО НА „КРАЇНУ"

Берлін, 12 січня. — Міська Асамблея Берліна перемінилася вчора в Палату Депутатів, закінчуючи тим самим 142-літню традицію Берліна як міста та започатковуючи для нього нову добу вже як „країни" (Лянд), що як адміністраційна цілість мав би увійти до федерації західно - німецьких країн на рівних правах, як їх має Баварія, Вюртемберґ та інші. Президентом Палати вибрано через аклямацію д-ра Отта суґра, соціял - демократа, що був предсідником міської Асамблеї від 1948 року. Сьогодні буде вибраний мейор міста і вважається, що перейде кандидатура християнського демократа д-ра Волтера Шрайбера, який заступив би на цьому пості д-ра Ернеста Ройтера, відомого зі свого рішучого становища проти всіх комуністичних затій.

ВАТИКАН ЗАБОРОНИВ СВЯЩЕНИКАМ НАЛЕЖАТИ ДО РОТАРІЇВ

Рим, 12. січня. — Свята Конґреґація Апостольської Столиці проголосила вчора декрет, на підставі якого забороняється католицьким священникам належати до міжнародних клюбів Ротаріїв. В декреті пригадується канонічний закон про участь в не-католицьких організаціях і стверджується, що Ротарії не у всіх країнах мають такий загальний характер, як в Злучених Державах і в деяких вони є не тільки зв'язані з масонами, але теж виразно анти - церковні. Проте, виїмків не робиться і заборону простягається на всі країни. Ця заборона відноситься тільки до священства, а не до вірних, хоча і тим пригадується, щоби вони були „осторожні", але залишається їхньому власному розсудку куди і до яких організацій та клюбів їм належати. — Головна квартира Міжнародних Ротаріїв в Шикаґо, у відповідь на декрет Ватикану, — проголосила заяву свого предсідника, в якій тільки стверджується, що Ротарії не є таємні і в жадному випадку не „встрявають" в релігійні справи.

В СВІТІ

● **Шведський король остеріг нарід своєї країни перед „непередбаченими небезпеками" та закликав його до дальших зусиль для скріплення оборони.**

● **Договір проти народовбивства, ухвалений в грудні 1949 року Генеральною Асамблеєю О. Н., увійшов в силу з днем 12. січня цього року.**

● **Міністри закордонних справ Скандинавських країн відбудуть свої наради в Копенгазі в найближчий вівторок. Предметом нарад буде становище до американських заходів визнати комуністичний Китай аґресором.**

● **Совєтська пропаганда гостро критикує останнє послання президента Трумана в Конґресі і вважає, що Конґрес, не зважаючи на демократично-республіканські розбіжності поглядів, ухвалить „дальшу мілітаризацію Америки".**

● **Совєтський суд в східній Німеччині засудив знову трьох німців на кару смерти за здогадне шпигунство в користь Америки.**

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПО ДЕБАТІ — ПОРОЗУМІННЯ

Марсел Кашен, комуністичний ветеран у французькій Національній Асамблеї, цитував у своїй промові сенатора Тефта на доказ, що проти-комуністичний табор у Злучених Державах є цілком розбитий та ніяк не може здобутись на спільну політичну програму, головно у відношенні до Совєтського Союзу. В тому самому часі промовляв у Лондоні новий американський амбасадор, Волтер С. Гіффорд. Цей знову запевняв нарід Британії, що в часі міжнародної кризи в Америці прийде цілком певно до порозуміння між демократами і республіканцями, коли йдеться про основні проблеми. Гіффорд (республіканець, але назначений амбасадором демократичною адміністрацією) пригадав британцям, що різниці політичних поглядів американців треба вважати „одним з найдавніших імпортів з Англії". Одначе найбільше світла кинула на проблему згоди таки промова президента Трумана, виголошена в Конґресі як „Послання про Стан Унії". Вона вповні вдоволила Західну Европу, запевнюючи їй допомогу, та вияснила, що в Америці дебати на політичні й міжнародні теми були й залишаться, бо це є тут в звичаю і належить до природних засобів, якими демократія приходить до порозуміння.

Доказом такого твердження може послужити хоч би найновіша заява сенатора Тефта в справі допомоги Західній Европі. Згадуємо це, бо якраз Тефт дав притоку до широких коментарів на тему совєтської загрози не тільки в Америці, але і в цілому світі. В Совєтах тим разом московські газети віддали багато місця цій промові Тефта і то на перших сторінках. Мовляв, навіть такий впливовий сенатор як Тефт сумнівається в совєтську аґресію в Европі! Отже з теперішньої заяви самого Тефта ясно, що він є за повну згоду щодо закордонної політики Злучених Держав. Він згідний переговорити різниці й дає до зрозуміння, що в дечому поступиться, як почує аргументи другої сторони, про які, дуже можливо, не говориться публично і не пишеться в газетах. Розважні голоси піддають президентові Труманові та департаментові стейту, щоб вони ставились позитивно до предложення Тефта, бо він на це заслуговує, видвигаючи важливі аргументи.

Так і станеться. Труман і Тефт не різняться у принципах, а тільки щодо способів, як, де і чим обороняти себе перед комуністичною агресією і російським імперіялізмом. Як відомо, Тефт кладе головний натиск на фльоту і летунство. Тефт теж виявив свідомість, що Північно-Атлантійський Договір зобов'язує Злучені Держави йти до війни відразу, як тільки Совєти нападуть на будь-яку країну, що є членом цього Пакту. Він ще виразніше підкреслив це тепер, домагаючись виразної заяви, що „напад Совєтів на Західну Европу означатиме війну з Америкою".

Вже з цього можна пізнати, що сенатор Тефт не є ані „дефитистом", ані „ізоляціоністом", як дехто його представляє і проти чого він рішучо протестує. Він тільки не вірить у військову силу Об'єднаних Націй, а саму цю установу називає в теперішніх обставинах „дискусійною групою", яка не є в силі ані об'явити війну, ані її вести. Тому саме дораджує спиратись головно на силу самої Америки. Навіть якщоб Совєти війни тепер не зачинали, Тефт дораджує держати Злучені Держави „на воєнній стопі" яких 10 років, хоч це, як він признає, вимагало б з боку американського народу величезної посвяти.

Вороги Америки і свободи, що розраховують на розбиття цеї країни при допомозі Тефта та йому подібних, грубо помиляються. Совєтська загроза є така наглядна, що вона американців уже об'єднала. Різниці думок є тільки щодо способів, як краще з цею загрозою боротись. Але навіть і щодо цього в основному теж іде до порозуміння.

Американська психологічна офензива

Коли президент Труман виголошував у Конґресі свою промову Про Стан Унії, і в ній сказав, що „ми вислали останнього тижня до Европи одного з наших найбільших військових командантів, а саме генерала Двайта Д. Айзенгавера", то це місце викликало загальне порушення серед конґресменів. Конґресові кореспонденти згадують, що в самому імені Айзенгавера містилася маґіка, яка спонукала не тільки конґресменів, але й ґалерію до грімких оплесків. Оплески на республіканських лавах були такі довгі й голосні, як на демократичних. Сенатор Роберт А. Тефт з Огайо, провідник республіканської опозиції, приєднався до загального хору і оплескував імя Айзенгавера разом з іншими.

Оце „маґічне імя" зробило теж сильне враження на европейських політиків. Вони вітають його всюди з одушевленням. Тільки комуністи протестують і підносять оклик „Забирайся з Европи".

Хочби навіть сумніватись в успіх місії генерала Айзенгавера, проте не можна заперечити, що з його приїздом повстав новий рух. Цей рух можна назвати „психологічною офензивою проти комунізму". Таке стверджують американські кореспонденти, що дописують з Европи.

Сама „психологічна війна" в Европі ведеться з різними фазами від закінчення другої світової війни. Вона застала західну Европу неприготовану, бо ж її почав підступно один зі союзників у війні. Почала її Росія, довголітній політичний та військовий союзник Франції ще за мирних часів. Не підозріваючи підступу, провідні політичні кола західної Европи не знали, що це насправді є. Коли ж зрозуміли, про що йдеться, не взялися як слід до відсічи. Щойно зі зорганізуванням Північно-Атлантійського Пакту складено пляни такої офензиви. Існування плянів виявив европейський кореспондент щоденника „Ню Йорк Таймс", Бенджамин Веллес, можливо, що на те, щоб промостити шлях для ген. Айзенгавера. Пляни були готові ще перед 13 вересня 1950 р. і про них повідомив американський департамент стейту всі свої місії по цілому світі. В обіжнику з 13 вересня містилася пригадка, що Америка до того часу обмежувалася до стверджування правди у відповідь на комуністичні лайки й очорнення, а з висланням обіжника мала початися інтензивна пропаганда на далеку мету. У ній не треба було обмежуватися до заперечувань большевицьких брехонь, але треба було основно згадати большевицькі методи і подрібно розбирати самі брехні та належно їх насвітлювати і не щадити насмішок з комуністичних метод. Так мав виглядати основний засіб пропаганди у всіх країнах світу, включаючи й країни Совєтського Союзу.

Окремий плян був придуманий для країн сателітів, або для поневолених країн. Туди мав іти „Голос Америки" по радіо, а крім того придумано технічні способи для поширення в таких країнах, як теж і в самій Росії, „Західного" голосу. Крім згаданих територій придумано ще пропаганду для країн, які є загрожені аґресією і для країн, які вказують на невдовілля з совєтського режиму. Саме в тих останніх мали розвинути американські місії енергійну пропагандивну працю при допомозі радіопрограм, газетних статтей, театру, через письменників та взагалі інтелектуальних кол.

Оці ревеляції вказують, що Вашинґтон склав належну програму і вислав її закордон, одначе вона не була відповідно використана там, куди була спрямована. Дехто висловлює критику, що виконання її застрягло в бюрократичних тенетах, починаючи від департаменту стейту, а кінчаючи на закордонних місіях.

Коли тепер появився в Европі ген. Айзенгавер, якого помисли підчас останньої війни найшли загальне признання, европейські кореспонденти висловлюють віру, що він поставить психологічну офензиву на належнім рівні. Це може причинитися наперед до стримання дотеперішнього незаперечно успішного походу большевицької психологічної офензиви, а з бігом часу і до стримання справжньої російської аґресії. Коли б таку місію сповнив ген. Айзенгавер, об'єднуючи довкола себе 270,000,000 вільних европейців, тоді він довершив би справді велике історичне діло.

Володимир Савченко.

БІЛЬШЕ ВИТРИВАЛОСТИ

(До воєнних подій у Кореї).

У зв'язку з бойовими подіями на фронті в Кореї, преса вдарила на сполох, викликуючи у червоного диктатора комуністичного світу юдину задоволену усмішку: „Ага, налякав!"

З пресових повідомлень виходило б, що положення на корейському фронті тепер навіть гірше, ніж то було в кінці червня 1950 р., себто в перші дні наступу комуно-північних корейських військ.

Але чорт не такий страшний, як його малюють. І чи в дійсності тепер гірше, як було ще на початку війни в Кореї? Для порівняння й кращої оцінки ситуації на Сході, зокрема в Кореї, пригадаємо читачам в загальних рисах події, що сталися в кінці червня 1950 р., в перших днях війни в Кореї.

Отож червоні північно-корейські війська, озброєні совєтською зброєю включно з важкою й танками, зі значно переважаючою кількістю, ніж усі збройні сили, що їх під той час мала Південна Корейська Республіка, вранці 25 червня перейшли кордон цієї республіки й заатакували південно-корейські війська. Таким робом у Кореї розпочалася війна без усякого попередження. Вже 27 червня вранці вскочили північно-корейські большевицькі танки до столиці Кореї Сеула й на вулицях цієї старої соборної корейської столиці розпочалися запеклі рукопашні бої. А вже 28 червня не тільки був захоплений Сеул, але червоні просунулися навіть на 16 миль на південь від нього. Тільки 29 червня американська авіяція почала на широку скалю операції в обороні загроженого червоними залізничого вузла Сувон, на південь від м. Сеул. Тоді писали, що в Південній Корейській Республіці було тільки пятьсот американських вояків. Але тепер — не тільки американські дивізії, а й цілі американські корпуси зосереджені в Кореї та складають із військами деяких інших держав цілу армію; а до того ще й кілька корпусів Південно Корейської Республіки. А найголовніше це те, що війська Об'єднаних Націй мають переваґу над ворогом в повітрі і на морях та океанах.

У де-кого викликано побоювання, що китайські війська активно виступили по боці комуно-корейських військ, а тим самим одверто — проти військ Об'єднаних Націй.

Цей переляк головним робом базується на кількості, а не береться під увагу моральної якості війська та його сучасне модерне озброєння. Щодо китайців, то вже 30-го жовтня було стверджено, що вони збройно б'ються по боці комуно-корейців. А тепер, не дивлячись на те, що сотки тисяч китайського війська беться по боці північних комуністичних військ, уже нема таких великих і швидких успіхів, які сталися в перші дні війни в Кореї. Підтверджується, — хто знає Китай, той давно це знає, — що китайська армія великої бойової вартості з себе не уявляє. Бодай воєнна історія не згадує не тільки про китайських геніяльних полководців, а навіть взагалі про видатних чи талановитих. Та й взагалі китайська нація не войовнича. Недивно, що навіть Японія, не така численна, як Китай, на наших очах розгромила й була окупувала його ще задовго перед II-ою світовою війною. А коли взяти під увагу, що там є ще чимало партизан прихильників Чіян-Кай-ші, а з другого боку на острові Формозі є націоналістичні війська, які очікують тільки дозволу приєднатися до військ Об'єднаних Націй, то як бачимо, в самому Китаї не все блискуче, а навіть не все гаразд. Крім усього цього, порівнюючи недавно писали ще й про голод в тому краю.

Тяжко припустити, щоб СССР зміг прохарчувати населення Китаю, коли його власне нормально не відживляється й бідує. Отож сподіватися, що як не все китайське населення, то бодай більшість його піде у бій з великим ентузіязмом, на наш скромний погляд, було б помилкою. Можна з певністю твердити, що китайський сучасний диктатор та його уряд попросту одержали наказ із Москви збройно виступити, залякуючи, що інакше не будуть їм допомогати в боротьбі з Чіян-Кай-ші.

Як відомо, політика й стратегія повинні бути в тісному зв'язку, допомагаючи одна одній. І там, де політика не дописала, мусить часами забрати слово стратегія й навпаки.

Не може бути двох думок, що політика большевиків, зокрема в кінці червня 1950 р., не дописала, коли совєтський представник, член Об'єднаних Націй, відмовився взяти участь в нараді цієї організації, де вирішувалася доля Кореї. Представникові Совдепії здавалось, як то кажуть, що „без Гриця вода не освятиться", цебто: коли він не прийде, то без нього засідання не відбудеться й взагалі справа відтягнеться на довший час. А тимчасом північно-корейські війська займуть всю Корею й організація Об'єднаних Націй стане перед фактом, мовляв, народ корейський вже цю справу сам вирішив.

Але в кінці червня 1950 р. обійшлось і без „Гриця". Тоді Москва пошившись у дурні в справі Кореї, вирішає розрубати корейський вузол збройно, але не руками москвинів, а наївних китайців, які, можливо, покищо вважають москвинів своїми щирими приятелями, забуваючи, як ще за царату в 1900 р. Росія брала участь у подавленні боксерського повстання в Пекіні та про вимушений, невигідний для китайців договір в справі Манджурії.

Важко на сто відсотків твердити, що Москва сама збройно не виступить в Кореї. Але її стратегія вже не дописала на бойових полях Кореї. Бо бачимо, як вона кидає підлеглі їй війська по частям, а їх по черзі нищать — спочатку корейців, а тепер десятки тисяч китайців, що полягли головним чином від могутньої повітряної фльоти, яка засипає їх бомбами з повітря при незначних втратах військ Об'єднаних Націй, а до того з моря допомогає ще й морська фльота. Тільки, що Москва з людськими жертвами не рахується.

Оскільки б Росія виступила одверто збройно на „Сході", то це було б краще. Щойно тоді прийшов би їй кінець.

Не треба забувати, що починаючи з 1918 р. головна військова промисловість поступово зосереджувалася за Уралом, в Сибірі. Знаємо, що вже в березні 1918 р., підчас першої світової війни, коли німці підходили до Пскова й в той час була загроза не тільки для Петрограду, а побоювались навіть за Москву, то за порадою Генерального Штабу військова примисловість почала була розбудовуватися за Уралом. Правда, на короткий час перешкодив цьому адмірал Колчак, що з добровольцями наступав зі сходу проти червоних, але та думка незабаром була всетаки переведена в життя. Коли в 1941 р. німці опинилися під Москвою на віддаль гарматного стрілу, то ця подія ще більше переконала москвинів, де їм треба розбудовувати свою воєнну промисловість. Правда, це при умові, коли ворог наступає з заходу. Але Азія, це Ахилева п'ята большевиків. Там повітряна фльота Об'єднаних Націй знайде для себе багато поживи.

Московська морська фльота була завжди не на належній височині, як на велику державу; вона плენталась у хвості інших великих держав. А тепер вона ще слабша ніж за царські часи.

Підчас другої світової війни, не дивлячись на те, що німці не встигли розбудувати свою морську фльоту і це також було одною з причин, що їм не пощастило дістатися до Англії, зокрема до Лондону, — большевицька морська фльота сиділа в своїх норах-схованках і не відважувалася показатись у відкритому морі, аби дати бій противникові. Частина червоної фльоти все ж таки була знищена.

З огляду на панування в повітрі й на морях війська Об'єднаних Націй на Далекому Сході, всі воєнні об'єкти, починаючи з Владивостока — фортеці на протязі порівнюючи короткого часу можна б знищити. Можна було б також легко припинити на великих просторах Сибіру залізничий рух. Тим паче, що залізниць за Уралом і так не багато, а без них пересування військ і постачання їх дуже ускладниться. Жалюгідна морська фльота, яка на Сході ще животіє пішла б слідами адмірала Рождественського.

Коли б китайські провідники були б такі дуболоби, що трималися б далі Йосипа Віссаріоновича, то не пошкодило б у крайньому разі використати природних вояків — японців, що з великою охотою пішли би бити не тільки білих, але й жовтих большевицьких прихвостнів. Треба тільки зрозуміти той стан населення на японських островах, де тяжко вже їм дихати від тісноти. Отож забрати б у москалів правдивий „острів сліз" — Сахалін та ще деякі інші й віддати їх японцям. А в подяку за це симпатії японського населення були б тоді щиро звернені в бік ЗДПА та держав які пліч-о-пліч з Америкою боряться за звільнення Кореї від червоного окупанта. Треба пам'ятати, що політична рівновага повинна бути не тільки на Заході, але й на сході, бо щойно тоді настав би на світі спокій на довший час.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

Др. М. Борецький

„НАУКА Й ПОЛІТИКА"

(Виступ д-ра А. Марґоліна)

3)

Д-р Марґолін особисто від соціялістів-марксистів дистансується. Він каже, що він „соціяліст", але „немарксист". На жаль, доповідач не дав дефініції свого „немарксівського соціялізму". Продовжаючи одначе нашу аналізу, можемо відтворити модель програми, про яку він вентуально думає. А що суто-політичний складник — демократизм — вилучається як бездискусійний, то тут ідеться головно про уявну будучу соціяльно-економічну структуру.

Та спершу, одначе, що значить бути марксистом? — Це означає не так визнавати наукові ствердження Карла Маркса й його ортодоксальних епігонів екзактними для соціяльно-економічної структури суспільства, як духова настанова, що базується на матеріялістичному сприйманні історії і бути такої ж самої настанови в сучасності й на майбутнє. Матеріялістичне сприймання історії вважає, що рушіями історичного розвитку є єдино соціяльно-економічне становище поодиноких кляс, звідки походять і принципи клясової боротьби. Бути марксистом — значить передовсім визнавати, що капіталістична система, в якій небудь формі, експропріює трудові кляси, і змагати до повалення цієї останньої, а далі змагати до побудови системи — антитези капіталістичної. Визнаючи такий матеріялістичний світогляд — спихається поняття духа, культури, а тим самим і цілих системних одиниць-народів — в тінь історичного матеріялізму. Будучи ортодоксальним марксистом тим самим не думається народніми, а інтернаціональними катеґоріями. А бути „немарксистом", а все ж таки соціялістом — значить змагатись за соціяльно-економічну справедливість в обсязі якогось суспільства, маючи на увазі не тільки „корито", але й духові потреби суспільства, уважаючи певне суспільство як суцільну культурну систему, на яку складаються багато, а не один фактор. Бути соціялістом-немарксистом, виходячи з історично-наукової бази, означає кінець-кінців вірити, що людство, а в ньому найвища системна одиниця — нарід, находиться на шляху до соціялізму, і старатися завершення його побудови приспішити, чи навіть удосконалити. Очевидно, що тримаючись історично-наукових заложень, такий соціялізм не може бути доктринерським.

В основу такої структури береться всі продуктивні сили народу, культуру народу. Побудовуючи на такій базі соціяльно-економічну структуру, в першу чергу мається на увазі забезпечення розвитку народу як цілости.

Ми знаємо, що від цієї структури залежить проґрес чи реґрес в розвиткові цих усіх названих понять. Маючи на увазі єдино проґрес, не можна нехтувати відносними здобутками людства як такого, сприймаючи їх єдино по лінії нашої культури. Мовою економіста говорячи, тут йдеться не тільки про матеріяльну забезпеку народу, як суб'єкта народнього господарства, а в такій самій мірі і про забезпеку всіх духово-культурних потреб народу, до забезпеки незалежности включно. Говорячи про саму економічну структуру, рівночасно думається про соціяльну половину цієї структури, не розглядається економіки як механізму для себе, а соціяльного ладу в своїй черзі для себе, а думається про народнє господарство на базі усіх культурних ділянок народу. Така настанова побудови соціяльно-економічної структури має в собі тенденції для піднесення народу на вищий щабель, до створення практично безклясового суспільства.

Думаючи про технічну будову такої структури ми бачимо, що її не найдемо в жадній з засадничих двох форм: ані в ідеальній формі ринкового (реґулятором є автоматизм ціни), ані в ідеальній формі централльно-керованого господарства (центр. плянування). Така структура була б синтезою цих двох засадничих форм, побудована на базі найвищої доцільности, користуючись відносними практичними досвідами людства загально, а українського народу зокрема.

Д-р Марґолін, очевидно, не міг поминути такого основного фактору нашої сучасної політики, як наявність активних визвольно-політичних сил на українських землях. Доповідач стверджує цю наявність і дає її оцінку, як за інформаціями демократичну, але на ділі невідому. Не знаємо, якими мотивами кермувався доповідач, коли висказував оце своє „але". Базуючи свої оцінки на науково-історичних заложеннях, аналізуючи весь хід визвольних змагань, чи ж можна вважати, що можуть бути ці сили, коли б вони не були в своїх заложеннях демократичними, коли б вони не були співзвучні з народнім духом, з культурою українського народу? На нашу думку, коли брати, що тут йдеться про визвольний рух супроти совєтського „перфектного" тоталітаризму, такої наявности зараз не можна було б ствердити, якщоб він у дійсності не відповідав стремлінням цілого народу, не був демократичним, якщоб він не був історичним. — В краєвих матеріялах, які останньо надійшли, читаємо:

„Ми боремося за те, щоб внутрішній лад в Українській Державі був побудований на здорових демократичних засадах. Ми за справжні вільні вибори, за свободу політичних і громадських організацій, за правдиву свободу слова, друку, зборів, релігії і переконань, за незалежні суди, за справжній захист прав людини. Ми вважаємо, що здоровий демократичний лад створює найкращі передумови для всебічного розвитку творчих сил народу і одиниці, сприяє вихованню високої політичної культури народу, забезпечує перед творенням антинародніх кіл і кляс, уможливлює якнайменш болісно пройти внутрішнє оздоровлення, високо підносить гідність і цінність людини. В той же час ми проти форм розкладової демократії, яка призводить до знесилення державної влади, ставлення партійних інтересів вище загальнонаціональних, до занепаду політичної культури, деморалізації народу, до розрушення основ, на яких будується здорове суспільство і сама демократія, що в результаті закінчиться або поневоленням народу, або тоталітаризмом всередині країни.

В питанні соціяльного ладу в Українській Державі ми стоїмо на становищі безклясового суспільства. Під безклясовим суспільством ми розуміємо суспільство без визискувачів і визискуваних, суспільство вільних неексплуатованих селян і робітників, і трудової інтеліґенції. Досвід виказав, що експлуататорські класи можуть творитися на ґрунті приватної власности, так і на ґрунті усуспільнених знарядь і засобів виробництва, якщо відсутня політична демократія, якщо при владі стоїть не народ, а одна тоталітарна партія. Тому ми проти повороту капіталізму в Україну і за повне знищення большевицької експлуататорської системи в організації промисловости, транспорту, банків та колгоспно-кріпацької системи в організації сільського господарства. Наше безклясове суспільство хочемо будувати на суспільній і трудовій власності на знаряддя і засоби виробництва з одного боку, та політичній демократії — з другого боку, що виключить можливість творення експлуататорських кляс капіталістичного чи большевицького типів.

Ми проти прив'язування нас до будьяких доктрин і теорій. Наші ідеї і політичні концепції випливають не з доктрин, а з реальних потреб і вимог українського народу, вони базуються на розвиткових тенденціях сучасного світу. Те, що ці ідеї і концепції визнає український народ, те, що вони дають безпосередні реальні успіхи в сьогоднішній боротьбі, те, що вони знаходять живий відгомін серед інших народів — найкраще доказує життєздатність і правильність цих ідей і концепцій."

Оце позиції активного політичного руху на Українських Землях. І коли ми порівняємо з поглядами на ці проблеми, начеркнені д-ром Марґоліним,

Вол. Дорошенко

Герой національної праці

(У 50-річчя смерти О. Кониського)

(Докінчення).

У виданнях НТШ, „Зорі" та „Записках" помістив Кониський низку нарисів до Шевченкового життєпису. Згодом обробив він їх у суцільну монографію, яку видало НТШ у двох великих томах 1898 і 1901 року. В скороченому вигляді вийшла ця біографія й по російськи в Одесі 1898 року.

До останнього часу ця праця Кониського була головним джерелом до пізнання Шевченкового життя й діяльности. Кониський оголосив також і низку незнаних Шевченкових поезій або варіянтів відомих у „Записках" НТШ та подавав деякі коментарі до Шевченкових творів Ом. Огоновському, що їх той використав у свойому виданні „Кобзаря", яке вийшло коштом НТШ у 4 томах.

Поза тим написав Кониський силу силенну інших праць — публіцистичних, статистичних, літературних розвідок, статтей і дописів, а також поезій, оповідань, повістей і романів, що їх містив у різних українських часописах у Росії або Австрії та поступових російських журналах і газетах. Усі ці писання присвячені життю українського народу, обороні його духових і матеріяльних потреб, або інформації про український національний рух за кордоном Росії. Всі його твори, не виключаючи й вірші та красної прози, перейняті виразною тенденцією — щирим народолюбством. Вказуючи на сумне становище рідного краю й народу, кличе Кониський українську інтелігенцію працювати для просвіти й добробуту своєї батьківщини. Та заразом проповідує він і загально-людські ідеали — любов до людей, правди й волі згідно з євангельською наукою. Автор навіть у белетристиці й поезії звертає увагу головно на зміст, а не форму. Це, розуміється, значно обнижує їх мистецьку вартість. Вони дуже поступаються перед творами Ів. Нечуя-Левицького або Панаса Мирного. Й не диво — красне письменство для Кониського не самоціль, воно в нього одне із знарядь дл яборотьби за кращу долю України. Він виступає в них як адвокат своєї батьківщини, як палкий аґітатор і пропаґандист. Тому його поетичні твори це здебільшого так звана „громадянська поезія", так поширена у нас аж до цього часу. Але треба дуже сильного і могутнього таланту, щоб така поезія не відгонила робленою ретофикою, не оберталася у віршовану публіцистику. Навіть ранній Франко невільний від цього гріха. То тільки Шевченко міг висловлювати патріотичні почуття й поклики, не впадаючи в барабанну реторику. Але ж Шевченко був геній, виняткова поява в нашій поезії. Не всім дано навіть наблизитися до його мистецтва.

Але все ж таки і між поезіями Кониського можна знайти твори високого почуття й щирого, нероблєного патосу. Деякі й досі живуть на нашій сцені, чи то в деклямаціях, напр. „Проповідь на горі", „Не призивайте всує Бога", чи в співі, покладені під ноти („Ой, поля ви, поля, мати рідна земля"). Видно, якби автор більше дбав за обробку своїх творів, більше вважав на їх форму, таких перлин було б у нього більше.

З прози Кониського найкращі дрібні оповідання з селянського життя — „Дід Євмен", „Наймичка" та ін., або з життя сільської інтелігенції, як напр. повість про сільську вчительку — „Непримиренна". Меншу вартість мають його довші речі, просякнені надто виразною тенденцією („Юрій Горовенко", „Грішники"). Деякі з них це хроніки, цікаві своїм побутовим тлом і згадками автобіографічного характеру, важними для життєпису автора („Семен Жук і його родичі", „Молодий вік Максима Одинця").

Кониський був по натурі людина громадська. Живим громадським діячем виступає він і в житті своїм і в писаннях. Але, як і інші його сучасники, він боровся словом, пером, а не мечем. Уживаючи вислову Миколи Вороного, можемо сказати й про Кониського те, що поет сказав про Котляревського, що він був „не гетьман польовий, а культурний".

В умовах тодішнього часу нашим письменникам доводилося часом і маскуватися, відхрещуватися перед ворогами зправа і зліва, що вони не проповідують повороту до минулого, відновлення української держави (мовляв „Я не плачу за тим, що вже минуло і мина), а хотять тільки освіти, добробуту й мирного життя. Кониський не кликав нас до збройної боротьби, до національної революції, бо на те ще не прийшов час, не було ще відповідної авдиторії, але він не переставав нагадувати нам про обов'язки української інтеліґенції перед народом, про повинність її служити рідному краєві. І ця поневолі „мирна" проповідь колишніх наших культурних „одиночок" із Ол. Кониським на чолі мала все ж таки в собі велику вибухову силу. Сіяне ними зерно національної свідомости не падало на кам'янистий ґрунт. Під впливом наших народників-культурників, передовсім Кониського ,зростало нове покоління, якого вже не задовольняла мирна робота батьків. Чуючи себе вже не самотними, вони ставали більше відважними: почали творити таємні організації з радикальними політичними цілями, аж нарешті повстала славетна РУП — Революційна Українська Партія — заснована саме синами цих культурників (Дмитро Антонович, Михайло Русов та інші).

Молодь пішла далі за своїх батьків і розгорнувши прапор Самостійної України стала на виразно революційний шлях, шлях фізичної боротьби з російським царизмом. Але приписувати через це всі заслуги в боротьбі за відновлення української держави тільки собі самим і забувати за працю „батьків" не годиться.

Тож у 50 річчя смерти Ол. Кониського, одного з найвизначніших і великозаслужених для справи „визволення України" наших „культурних борців" низько схилимо голови перед його святою пам'яттю.

— — — — —

Я не розписувався ширше про белетристичні твори Ол. Кониського, бо про це читачі можуть довідатися з історій української літератури С. Єфремова або Вол. Радзикевича, що їх можна дістати в кожній українській книгарні в Америці. А взагалі хто хотів би пізнати докладніше життя і діяльність Ол. Кониського, тому я порадив би прочитати книжку Ів. Франка на цю тему, що її видала в 1901 р. львівська „Просвіта". Цю книжечку слід би було перевидати у нас з нагоди 50 річчя смерти Ол. Кониського.

Міжнародна Виставка-Базар в Парижі

У днях 1-3 грудня м. р., в розкішних сальонах готелю Континеталь в Парижі відбулася Міжнародна виставка-базар, що її влаштували Світове Об'єднання Матерів і його французька секція — Юніон Фемінін Сівік е Сосіяль.

Почесними опікунами цього міжнародного базару були сам президент французької Республіки В. Оріоль і міністер закордонних справ Р. Шуман. До складу комітету виставки увійшли визначні жінки країн Европи і Америки. Так, від Франції виставку очолювали: дружина президента Ради Міністрів пані Плевен і дружини міністрів пані Летурно і пані Кеї.

Кожна країна, яка брала участь у цьому базарі, мала свій окремий національний стенд. З державних народів були представлені Франція, Бельгія, Греція, Італія, Злучені Держави. Канада, Німеччина, Бразилія, Уругвай і ін., а з недержавних — лише Україна — „Україна на вигнанні", як оповіщав напис.

Український виступ був організований Світовою Федерацією Українських Жіночих Організацій, і в цьому виступі брало участь українське жіноцтво Франції, Бельгії і Німеччини. Англія також відповідла своєю згодою але її експонати своєчасно не прибули. Цей дружній виступ українського жіноцтва був ще одним наочним свідком, якого успіху можна досягнути спільними зусиллями.

Пані Витязь, Худа (Бельгія), Піснячевська і Винників (Франція) немало потрудились урядити український павільон з надзвичайно художнім смаком. У той час як на деяких стендах державних народів були лише вироби національної промисловости, український павільон притягав увагу всіх відвідувачів красою своїх фарб і тонкостю виконання виробів народнього мистецтва. А воно було представлено багато і різноманітно: барвисті вишивки, чудесна різьба, художньо-розписані дерев'яні речі, тонка мозаїка соломки і різноколірові писанки, покриті ніби тонким мереживом різнородного взору, чудові українські ляльки...

І в повній гармонії з красою стенду були Наталя Очеретна і Люся Беренц, дві молодих, гарних панни в народніх строях, які обслуговували стенд. — Успіх українського павільону був надзвичайний, його фотографовано багато разів, перед ним цілий час стояв натовп.

Цей український успіх тим більший і важливий, — коли прийняти до уваги осіб, що були в числі відвідувачів. Пані Плевен (дружина Президента Ради Міністрів) була від початку до кінця першого дня, також були присутніми пані Монервіль (дружина Президента Сенату), пані Летурно (дружина мін. кольоній), пані Марозелі (дружина мін. повітряних шляхів сполучення), пані Петч (тружина мін. фінансів), депутати і депутатки (Ж. Дюпюї, С. Ламблен, Діне і ін.), дружини депутатів (Колен, Мішу, Тенти дю Пуе і ін), амбасадори Канади, Греції, Італії, Венезуелі і ін.

Не маючи можливости особисто відвідати виставку, — бо в цей самий день віджджала з Парижу данська королівська пара — президент Республіки вислав свойого заступника.

У числі високих гостей — з українського боку — були отаманова О. Петлюра і Е. Прокопович, яким були представлені президентка МММ. пані д'Арсі і ген. секретарка пані Делем, а також віце-президентка МММ, бельгійська сенаторка, пані де Ляльє де ля Рок. — Також відвідали виставку п. О. Сулима (одна з українських делегаток на Міжн. Конґрес, що відбувся в червні 50 р.), яка в цей час перебувала в Парижі, пані Гораін — директор української музичної школи в Парижі і майже всі члени Союзу Українок Франції на чолі з головою п. Феник.

Але наскільки українське жіноцтво Парижу прийняло активну і жваву участь у цьому міжнародньому виступі, настільки українці Парижа поставились до того незрозуміло стримано.

У числі відвідувачів виставки ми могли лише відмітити — п. проф. Шумовського, п. Березняка, письменника Л. Полтаву, п. редактора Дубровського, голову ОУФ.

Вертаючись знов до жіноцтва, не можна не відмітити особливої активности й жертвенности українок із Бельгії, які подали на цю виставку коло 400 об'єктів, почнинаючи з гарного образу Божої Матері Неустаючої Помочі, який ніби благословив цей український виступ і чудесного довгого — (6-7 метрів) тканого київського килима, що покривав український стенд, і кінчаючи тендітними біжутерійними писанками, подушечками для голок і ін.

І так у грудні 1950 українське жіноцтво дало ще один доказ своєї здисциплінованої праці.

Т. З.

З наукових Конференцій УВАН в ЗДА

„Петро Іванович Холодний — мистець і людина" — доповідь проф. Дам'яна Горняткевича, 24 грудня 1950 у Ню Йорку.

Відкриваючи к о н ф еренцію проф. М. Ветухів зазначив, що УВАН приділяє особливе місце вивченню українських родин, що протягом цілих десятиріч, із покоління в покоління, працювали для української справи, як наприклад, Старицькі, Антоновичі, Чикаленки. Темою сьогоднішньої доповіді має бути нарис творчости українського митця і вченого Петра Івановича Холодного, славного представника родини, що дала цілий ряд обдарованих працівників на полі української культури.

Проф. Д. Горняткевич докладно зупинився на житті і творчості П. І. Холодного — великого митця, ученого, патріота і організатора. Він народився 18 грудня 1876 року в Переяславлі, на Полтавщині. Жив у Києві і був тісно зв'язаний з українським рухом та українськими к у л ь т урними колами. Був з професії хемік-учений, а душею мистець і у мистецтві, не пройшовши систематичної школи, досягнув верхів майстерности.

Українську, революцію зустрів з захопленням, став організатором українського мистецького руху, намагався створити Українську Національну Ґалерію, був віце-міністром освіти уряду УНР.

Після поразки виїхав до Польщі, був у таборах, потім переїхав до Львова і там включився в українське мистецьке життя, дня не міг прожити без пензля. В мистецьку творчість приносив і майстерність хеміка, уміло працюючи з фарбами. Виявив себе мистцем колосального таланту, глибокої думки, витонченого мистецтва. Працював у жанрах: пейзажу, що у нього відрізнявся надзвичайно ніжним кольоритом; портрету, куди він вкладав глибоку думку і символічність у відображенні людини й оточення; історичної тематики.

Творив у галузі вітражу — кольорового скла, де досягнув небувалого в історії українського мистецтва рівня і дістав високу оцінку чужинців. Розписував церкви.

Проф. Горняткевич показав кілька репродукцій з робіт мистця. Свою доповідь він закінчив твердженням, що бувають мистці — витвори епохи, а Холодний був вицвітом епохи. Його творчість не мала попередників, він розцвів саме в епоху піднесення українського відродження.

Після доповіді, п. Туркало, який був студентом Київського Політехнічного Інституту, в той час, як там викладав Холодний, поділився своїми спогадами про нього, як про першого українізатора, що ще до революції приймав від студентів звіти українською мовою.

Син мистця — Петро Петрович Холодний, теж мистець, який тепер проживає в Ню Йорку, подякував п. Горняткевичу за доповідь і поінформував про мистецьку спадщину батька, яка здебільшого загинула підчас війни у Варшаві, а частково лишилась, як розпис церков у Західній Україні та в Польщі.

Л. Д.

СОВЄТИ ДЕПОРТУВАЛИ ВСІХ ЖИДІВ З УКРАЇНИ, ТЕПЕР З УГОРЩИНИ

Ню Йорк. — Д-р Беля Фабіян, колишній член Угорської Народної Ради, який перебуває понад рік в Америці, дістав з угорського підпілля вісті, що на Угорщині під совєтським режимом поширився протижидівський рух до тієї міри, що уряд старається депортувати 20,000 населення, між ними багато жидів до невільничих таборів та каторжних робіт.

ВОЯЦЬКИЙ СВЯТИЙ ВЕЧІР

Вечір. Сніжок легенько присипує і білою шатою покриває землю, а з нею і наш вояцький табір в Атербері (стейт Індіяна). На дворі тихо. Тільки тут і там чути кроки вартових. Але в одному бараці дивний настрій. Біля „стола", зробленого із військових куфрів, зібрався гурт американських вояків-українців 28-мої дивізії. Ще недавно це були цілком собі чужі люди, а сьогодні вони — одна родина. Відірвані від рідних, зібралися за старим звичаєм, щоб спільно привитати народження Христа. І так з одного боку радість, а з другого сум — й туга.

Почалася молитва. Всі засіли до „стола", а на ньому кутя, солодощі, яблука. Найстарший віком перебрав ролю голови родини і складав побажання.

Зникла самороблена кутя з їдунки, позникало все, що було на „столі". Усе це було скромне, але всі щиро дякували Всевишньому і за ті дари.

Залунала коляда „Бог Предвічний", тихо-тихесенько, а за нею „Нова радість стала" і т. д. і т. д. Воєцтво вже спало. Погасли світла у всіх бараках. Тільки ще в одному світиться. Це наші вояки кінчають свят-Вечір спогадами про Рідний Край і рідних; переплітаючи їх колядами.

Б. О.

УВАГА! — АЛЕНТАВН, ІСТОН, НОРТГЕМПТОН, ТЕЛЕРТОН І ОКОЛИЦІ: — УВАГА!

Заходом Відд. У.К.К. в Бетлегем відбудеться 21. січня ц.р. в год. 7. ввечорі, в церковній салі, СВЯТО СОБОРНОСТІ, на якому крім місцевих сил візьмуть участь запрошені видатні мистецькі діячі: Арт. Клавдія Кемпе-Гош, опер. співак Іван Гош, арт. Л. Радванський. Фортеп. супров. професор муз. Л. Туркевич. Реферат виголосить д-р Григор Лужницький.

то як дуже ми мусимо підкреслити їхню „історичність", їхню життєздатність. Через ці їхні властивості, вони догідні для успішного пропаґування не тільки щодо реалізації наших народніх стремлінь, а й в цілі зміни ідейних настанов світової боротьби проти большевизму загалом.

Та мимо таких даних, яких аналіза з науково-історичних заложень з кожнього погляду мусить їх піддержати і визнати дійсними, д-р Марґолін всеж таки додає своє „але". І тоді, коли всі ствердження і оцінки доповідача до цього „але" були об'єктивними, то зроблено тут зворот у суб'єктивізм, випливаючий, на нашу думку, традиційних упереджень ортодоксальних соціялістичних течій щодо „націоналізмів" як політичних доктрин, зі своїми принципами провідництва чи вождівства та тенденціями нехтування демократичних засад. На базі історично-наукової аналізи цього руху, аналізи українського націоналізму на українських землях від 30 рр. по сьогоднішній день, узгляднюючи всі „розколи" і звязану з тим проґресивну орієнтацію на народ і демократичні засади, об'єктивно оцінка „але" не є оправданою.

В доповіді бракувало розроблення й насвітлення феномена координації політичних сил загалом, а його застосування в нашій еміґраційній дійсності зокрема. Сама ж тема доповіді, як і історично-науковий лідхід у її виведенні, хоч і саме поняття координації й не являється основною катеґорією політики, а лише феноменом, то всеж таки таким важливим, що не можна було його поминути. Це тим більше, що було порушено багато, куди менш важних проблем.

Цей брак знайшов зразу ж і свій „відблиск". Зведення дискусії до політичного інтерв'ю створило враження, що навіть тут, в Америці, українські політичні дії не є скоординовані: побіч добрих політичних дій УКК в особі проф. Добрянського, є ще якісь інші, про які одначе не говорилося. А оптимістичні „вклади" в „запитах і відповідях" деяких дискутантів суґерували пасивним слухачам доповіді оцінку сучасного стану української політики як „ОК", хоч, на нашу думку, так оптимістично не можна на неї задивлятись.

Ще гірші наслідки виявив цей брак розрібки феномену координації політичних дій, чи пак політичної єдности, при оцінці „леґітимности" Державного Центру — що виводиться від законодатного тіла українського Трудового Конґресу. На нашу думку, оцінка була дана не цілком обєктивно, бо треба виходити з заложення тодішніх обставин, а не тільки з поглядів сьогоднішніх. Якщо в 1918 році інститут Українського Трудового Конґресу уважано демократичним, то таким ми мусимо його уважати й сьогодні. А таким він мабуть і був!

* *

Даючи вислів нашим враженням про обговорюваний виступ д-ра Марґоліна, хочемо ще раз підкреслити, що дійсно варто над усіми заторкненими проблемами не тільки серіозно застановитися, але й багато продискутувати, а тоді виявиться, що розбіжності наших поодиноких політичних течій не так то великі. Пізнавши правду, рівночасно знайдемо базу для об'єднання, якою єдино є й може бути Україна й її нарід. Тільки на цій базі є можлива політика в історично-науковому розумінні.

(Кінець).

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЧЕСТЕР, ПА. — Повідомляємо всіх членів Бр. св. Духа, від. 237, що загальні **річні збори** відбудуться в неділю, 14. січня, в годині 12:30 пополудні, в У. Н. Домі, 4th & Ward Sts. Буде вибір нового уряду і важні справи до вирішення. — Л. Влагітка, предс.; М. Крика, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Уряд відділу 216 на 1951 рік є такий: Параскевія Мацях, предс.; Олена Гавришків, заст.; Анна Сосновська, фін. секр.; Розалія Білик, кас.; Анна Олещук, рек. сек.; Катерина Шемердяк і Анна Сенечко, контрольорки; Катерина Білик, до прапора. — А. Сосновська, фін. секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

РОЗШУКИ

МИКОЛА ЛЕХМАН з табору D.P. Міттенвальд, Німеччина, виїхав до Америки. Прошу зголоситися в дуже важній справі:

METELSKYJ OLEKSA
R. F. D. 1, Box 215
Amherst, Mass.

ЕВА ГЕРЧАК, дочка Федя Герчака, зі села Дистрик-Головецький, пов. Турка, пошукує стрийка **СТАХА ТИРЧАКА,** який виїхав до Америки перед першою світовою війною. Писати на адресу:

EWA (Hyrczak) WIWSIANNYK
95 Van Anolen St., Auburn, N. Y.

МАРІЯ СТОРОЖУК пошукує **ЯКОВА МИРОЖОКА** зі села Рилівка, район Бероздів біля Шепетівки, що виїхав з родиною до ЗДА в роках 1927-28. А також інших знайомих прошу відізватися до:

MARIA STADNIUK
10544 — 100 St., Edmonton, Alta., Canada.

Нові іміґранти

Українці, що приїжджають стараниям ЗУАДКомітету до Ню Йорку кораблем „Дженерал Стирджіс" дня 14-го січня:

Чан Василь, Ева; Годинський Микола, Варвара; Коваленко Іван, Евфрозина, Анатолій, Андрій, Марія; Тиндик Ірина; Бойчук Василь; Дозорська Анна; Гасюк Павло; Глібчук Федір, Олена, Святослава; Кізин Павло, Лакерія; Когут Осип; Комеш Михайло, Марія, Михайло, Дмитро; Купранець Осип; Мурин Григорій, Анна, Ніна, Ріта; Награбецький Ізидор, Катерина; Осташ Василь, Катерина, Марія, Михайло; Прін Степан; Струк Петро, Анна, Леся; Сущик Теодор, Софія; Шимчук Іван, Роман; Тимків Григорій; Загалкевич Іван; Занько Іван; Щурило Іван; Карабін Петро, Отелія, Ірина; Степанчак Михайло, Юлія, Орест, Ірина; Зінек Анна; Карпінич Микола, Ніна, Леонід, Володимир, Леонора; Печений Лавро, Катерина, Володимир, Василь, Степанія, Петро.

Українці, що приїжджають стараниям ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал Белу" до Ню Йорку дня 19-го січня:

Блашко Іван; Харченко Микита, Надія; Гнатів Володимир, Анна, Марія; Ястрембська Юлія; Кунько Богдан, Ольга, Тамара, Володимир; Місечко Михайло, Марія, Іванна; Мудрик Володимир, Павлина; Назаренко-Колячко Іван; Назаренко Іван; Новик Марта; Турик Анна, Іван; Ганас Катерина; Комарницька Ольга, Марія, Емілян; Лютий Григорій; Ленчук Василь; Нікітів Андрій, Євдокія, Марія, Ольга, Василь; Новосівський Іван, Степанія, Тарас.

КОНЦЕРТ СЛОВЯНСЬКОЇ МУЗИКИ

Дня 20 січня 1951 р. о 8-ій годині вечора в салі „ПЛЯТО" у Монтреалі відбудеться концерт зложений з творів словянських композиторів (Лисенко, Шопен, Чайковський, Сметана і ін.) на користь Центру Словянознавства, аби улегчити їм оплати вписового. Наголошую, що українська група є одна з найповнійших і складається з 33-ох слухачів і слухачок.

В програмі беруть участь найліпші сили Монтреалю, в тому українка п-ні Ліля Карльсон, сопран. Теж український хор організації „СУМ" під орудою П. Негребецького. Будуть теж виведені танки різних словянських народів. Солістка п-на Сосинська.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ БРИТЕН, КОНН.
Листопадове свято і збірка на народні цілі.

Що року наша громада святкує Листопадове Свято. Цього року відсвятковано спільно з відданням пошани сл. п. ген. Тарасові Чупринці. Відправлено панахиду при співі парафіяльного хору, а о. Ковальчик згадав про наших борців, що полягли в боротьбі за Волю України. Зокрема присвятив багато уваги особі сл. п. ген. Чупринки-Шухевича. По панахиді зібрано $35. Вечером відбувся концерт. Гром. Василь Івашків говорив про Листопадовий зрив та УПА і закликав до пожертв. Зложено $63, а по відтягненню розходу осталось $54.

Зложили: М. Стасюк $5; І. Козира $3; по $2: О. Годзик, В. Івашків; по $1: А. Дзят, В. Глистяк, А. Хліб, М. Трояновська, П. Манченко, М. Івашків, М. Криницький, Н. Чубок, П. Перон, М. Селеман, М. Мельник, І. Чапко, А. Натяк, А. Котик, І. Ремес, Н. Сенцьо, И. Керелейза, И. Грицьо, И. Фаль, И. Вайда, Н. Лемішка, Е. Копій, М. Урбаньскі, К. Савка, М. Вовк, С. Савчишин, М. Місько, М. Стасюк, Д. Карбовник, М. Карбович, И. Долинський, А. Керелейза, П. Хлібович, П. Березьок, М. Марущак, А. Маланчук, П. Маржинський, М. Зементик, А. Савка, Т. Копка, П. Явин, П. Роман; решта дрібними. Друга збірка заходом Тов. імени Ярослава Микилити, відділ 16 У. Н. Помочі, дала $33. Жертводавці: Тов.: Я. Микилити $10; по $5: А. Цапик, Т. Копка, А. Савка; С. Савчишин $3; по $2: П. Салабай, Г. Бариляк.; М. Савчишин $1. Місцевий допомоговий комітет з каси жертвував $100. Разом вислано для У. П. А. $222. Теж місцевий допомоговий комітет зібрав і вислав $75 до У. К. К. Місцевий допомоговий комітет заповів, що ще будуть колядувати для УКК. Усім щира дяка, а зокрема дириґентові п. Романишинові.

Андрій Савка.

ГУДЗОН, Н. П.
На УККомітет.

Дня 5 листопада о. В. Гумовський відправив в нашій українській греко-кат. Церкві панахиду за поляглих за волю України, а потім зійшлася громада наших людей до галі, щоб відсвяткувати Листопадовий Зрив. Вступне слово виголосив о. Гумовський, а довшу промову про Листопадові події виголосив п. Сиротюк. Про наші завдання в теперішню пору говорив п. Рожанковський. Додам, що бесідники це самі очевидці тих подій. На заклик п. Т. Оз. зложено на політичну акцію УККомітету $21.26. Потім відспівано ще український національний гимн. Громада наша числом велика, але на святі було всього 38 осіб.

Присутній.

БОСТОН, МАСС.
З похорону на УКК.

Дня 4 жовтня прощала наша громада щирого народного працівника, бл. п. Иосифа Вербеліцького, члена укр. прав. парафії, що походив з села Плугів, повіт Золочів, а до Америки прибув тому 37 років. Покійний був основником 238 відділу У. Н. Союзу та довголітнім його касієром, теж був делегатом на Український Конгрес у Вашингтоні, в 1940-році. Ніколи не відмовлявся від пожертв на різні народні цілі, сам давав і ще збирав від других. По похороні зійшлася велика громада приятелів до церковної галі, де промовляли о. Е. Королишин, п. Іван Масний та інші, а підписаний попросив пошанувати пам'ять Покійного пожертвами на попертя української справи. Збірку перевели І. Масний та І. Сілінський. Зібрано $61, з чого вислано до УККомітету $45, а решта на інші цілі.

Зложили по $5: від. 238 У. Н. Союзу, И. Чорнецький; по $2: С. Чопек, М. Вонс, О. Е. Королишин, Т. Кучек, Д. Сілінський, С. Кучер, А. Гапанюк, В. Бойко, М. Козальневич; по $1: К. Вортник, К. Вирт, У. Масний, В. Міґован, У. Купчек, П. Мороз, У. Зінько, С. Музика, М. Гапанюк, М. Майдані, О. Шафранська, П. Улашкевич, О. Гродзінська, М. Порфенюк, Сальчик, У. Тамаш, Д. Пащак, Т. Вонс, Р. Сенефіп, Р. Зварич, С. Ярош, М. Хомин, П. Боднар, О. Кудрик, А. Виноградник, Р. Халамай, П. Загурський. Решта дрібними.

Петро Мороз.

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО
На працю УКК

В часі повесільної забави по звінчанню п-нни Ольги Глус, членниці 348 відділу У. Н. Союзу з п. К. Бравн, яку влаштували родичі молодої, теж члени Союзу, зібрано на політичну працю $16, а п-ні Марія Періг це зложила окремо $5 на Національний Даток. Пожертви зложили: Іван та Анастазія Глус $5, по $2: Марія Періг, І. Дубас, Ю. Присташ, а по $1: Павлина Павлишин, Кароліна Кузняк, Марія Юрчишин, Марія Рушецька, Пелагія Бичек.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то пам'ятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найдешевше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаете.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і форових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від читальників прохаемо звертатись безпосередньо до ЗУА ДКомітету, адресу якого подано при кінці.

* * *

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19730 Гордієнка з с. Слободищ (Бердичів) який приїхав до ЗДА між 1923 і 1926 р. від Амурського Семена.

19731 Цар Михайла з с. Монастирі (Сянік) сина Василя і Розалії від Цар Миколая.

19732 Андріішина Івана від Савчук Дмитра.

19733 Лапіцького Василя з с. Боршевичі (Перемишль) від Осипа Лапіцького.

19734 Баган Анну (в Каліфорнії?) і Иосифа Ціхоляса (в Шікаґо) від Юрійчук Ільки.

19735 До людей доброї волі. Хто виставить афідевіт для Чемеринських Богдана (26 років), Івана (53 р) і Магдалини (51 р.). Голоситися до ЗУАДКомітету під ч. 19735.

19736 Піцуль Григорія і його родину від Александри Хомяк з пов. Броди.

19737 Баранюк Михайла, який виїхав з Німеччини до Канади а потім до ЗДА від Кобилинського Сергія.

19738 Бочеренок Ядвигу від М. Іванюка.

19739 Фейда Осипа і Якима, Петрів Миколу і Гомзу Івана, всіх з с. Тарнавка (Сянік) від Фейди Миколи.

19740 Галик Марту, тітку з с. Добрівці Руські (Сянік) від Масик Марії.

19741 Коршиловського Володимира і Галушко Марти, обох з с. Годів (Зборів) від Хавтур Дмитра.

19742 Зупанського Михайла з с. Прислоп, сина Семена і Анастазії від Зупанського Михайла.

19743 До людей доброї толі. Хто виставить афідевіт для самітньої українки (26 років) яка живе в Англії. Голоситися до ЗУАДКомітету к Филадельфії під ч. 19743.

19744 Рідних і односельчан з с. Волосівка (Зборів) від Зварич Антона.

19745 Сорочан Анастазію, з дому Кавець від Бонковського Ярослава з с. Купчинці (Тернопіль).

19679 Мельник Марію з с. Конів (Добромиль) від Ганяк Миколи. Канадійські газети просимо передрукувати.

19680 Корило Маланку, з д. Мокрицьку з с. Слобода (Ярослав) від Мокрицького Юрка.

Голоситися до:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
P. O. BOX 1661, PHILA. 5, PA.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 17. грудня 1950 року помер
ОЛЕКСАНДЕР ЛОПАЧАК,
член 149 відділу У. Н. Союзу в Лакавані, Н. П.
Покійний родився в 1897 р. на Західній Україні в селі Хішевиці, пов. Рудки. Залишив у смутку дружину Анну, дочку Оксану і зятя Івана.
Похорон відбувся 20. грудня з церкви св. Духа на цвинтар Holy Cross в Лакавані. — В. И. П.!
Марія Синьків.

Дня 29. грудня 1950 року помер
МИХАЙЛО ДЖУМАК,
член 316 відділу У. Н. Союзу в Рачестер, Н. И.
Покійний походив зі села Підвисоке, повіт Рогатин, Зах. Україна. До У. Н. Союзу і до Товариства вступив 1915 року. Був кількома наворотами касієром. Прожив 57 років. Полишив у смутку жену Анну, сина, пасерба і дві внуки.
Похорон відбувся 2. січня з похоронного заведення при участи родини, членів Тов. У. Н. Дому і Тов. ім. М. Драгоманова на Holy Sepulchre Cemetery. — В. И. П.!
В. Іванців, секр.

Дня 6. січня 1951 р. помер на недугу серця в 65 році життя
АНДРІЙ НЕЗНАЙОМСЬКИЙ,
член Бр. св. Михаїла, від. 213 У. Н. Союзу в Бейон, Н. Дж.
Покійний родився в селі Якимовичі, пов. Перемишль, Західна Україна. До Союзу в 1923 році. Полишив у смутку жену Марію, три дочки і три сини.
Похорон відбувся 10. січня з української катол. церкви на Holy Cross Cemetery. — В. И. П.!
О. Ковальський, секр.

Ділимося сумною вісткою з ріднею, приятелями, знайомими в Америці, Канаді і Европі, що: дня 26. грудня 1950 р. померла в шпиталі в Augsburg (Німеччина)

МЕЛАНІЯ ВАСИЛИШИН з дому СОСЬ.

Бл. п. Меланія уроджена в Чорткові, Зах. Україна. Була свідомою українкою, діяльною громадянкою, доброю Мамою та жінкою. Полишила в великім горю мужа Петра, дочку Тетяну в Німеччині, сина Романа в Америці та близьку рідню. Нехай Тобі найдорожча Мамо, Сестро і Тето чужа земля буде легкою!

РОМАН ВАСИЛИШИН, син; **ЮЛІЯ СОСЬ, ЛІДІЯ БУЛЬБА, ВОЛОДИМИР САРАХМАН.**

Филаделфія, 9. січня 1951 р.

ТАРЗАН, ч. 2510. Смерть Нуми

Скочивши на хребет могутнього звіра, Тарзан утопив свій ніж у його незабезпеченім серці.

„Хто ви є і що ви тут робите?" запитався Тарзан. „Я Джасон Ґрідлі, і я заблукав" — відповів чужинець. „Я шукаю за д-ром Френклином".

„Ми тут розтаборимося" — сказав малпочоловік. „Завтра я поведу вас до вашого місця".

Після вечері Ґрідлі розповів свою дивну історію.